

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП(б)-м И АДЫГЭ ХЭКУ КОМИТЕТРЭ ТРУДЯЩХЭМ ЯДЕПУТАТХЭМ ЯХЭКУ СОВЕТРЭ ЯРГАН

1945 илгэс

Апрельм

и 8

Тхуамаф

№ 35 (3821)

Ылуасэ ч. 20

ПРЕДМАЙСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ СОРЕВНОВАНИЕМ ГЪЭТХЭ ЛЭЖЫГГЭ ХЭЛЪХЪАНЫМ НАХЪРИ ЗЫЩЕДГЪЭУ ШЪОБГЪУН

Международнэ мэфэки мэфэшхоу, майм апэрэ мафэр кэблаггэ тет. Мы мафэм яплэнэрэ военнэ гьатхэм лэжыггэ хэлъхъанымкэ гьэхьэггэшлүхэр шашыггэхэу тыхэку иколхозхэр, совхозхэр ыкйи МТС-хэр зэрэпэггөкйинхэм намал пстэури джы дэдэм зэрахьэ.

Тикрай шышэу Брюховецкэ районым иколхозэу „Красный партизаным“ иколхозникхэр ыкйи иколхозницэхэр кызырэджаггэхэм ипэггөкйэу, тыхэку иколхозникхэм ыкйи иколхозницэхэм, МТС-хэм ятрактористхэм ыкйи совхозхэм ярабочхэм гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъаным иапэрэ мафэхэм гьэхьэггэшлүхэр шашыггэх.

Гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъаным иапэрэ мэфэ саулэм кыкйюцы Кошхьаблэ районым тракторхэмрэ былым клуачлэхэмрэкэ жьоным иплан процент 36-м ыкйи лэжыггэ хэлъхъаным иплан процент 26-м алуиггэклаггэ. Гиагинскэ районым гьореклорэ илгэсым фэмыдэу жьонымрэ лэжыггэ хэлъхъанымрэ ятемпы мы гьатхэ нахь зыкыриггэлэтэу ыублаггэ. Жьоным иплан процент 26-м ыкйи лэжыггэ хэлъхъаным иплан процент 16-м алуиггэклаггэх.

Теуцожь районым шыш колхозэу Микояны ыцэкиэ шытым колосовой лэжыггэхэу, семчыкэу гектари 122-рэ хильхьэггэх, Понэжыкыкыое МТС-м ия 2-рэ тракторнэ бригадэу тов. Наныжыр зибригадирым лэжыггэ хэлъхъанымкэ мы колхозым гьэхьэггэшлүхэр щешых. Зэклэмкйи ащ гектар 256-рэ ыжжоггых. ВКП(б)-м ихэку комитетрэ хэку исполкомымрэ язэлэпахрэ Красноое знамяу гьорекло бригадам кырагыггэхэр зэрэзылэкламыггэкиным, гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъанымкэ планэу ялэр кырагыггэхьоу ыкйи качествэ дэггэу илэу зэрагыггэцкэным намалхэр мы бригадэм итрактористхэм зэрахьэх.

Кошхьаблэ районым иколхоз пэрытхэу „Трудовой гигантыр“ „Кабардинец гигантыр“ былым клуачлэу ялэхэр икыуклэ лэжыггэ хэлъхъаным шаггэфедэх. Трудовой дисциплинэм илоф колхозникхэмэ азыфагуклэ шысэтехыплэу аггэпсыггэ. Кьэдггэлггэггөггэ колхоз ыкйи тракторнэ бригадэ пэрытхэм афэдэхэу лэжыггэ хэлъхъаным иапэрэ мафэхэм гьэхьэггэшлүхэр шызышыггэхэу тилэхэр маклэхэп.

Ащ нахь гьэхьэггэшлүхэри гьэ-

тхэ лэжыггэ хэлъхъаным тыхэкукэ шытшыггэхэу тлэккыныггэи, ау Мыекьонэ, Красногвардейскэ ыкйи Шэуджэн районхэм яколхоз бэклаехэмэ афэдэхэу, гьорекло лэжыггэ хэлъхъаным хэукьоныггэ инхэу шашыггэхэу джы мы гьатхэ кыкызыггэафэхэрэр мымаккэу тилэх.

Шэуджэн районым иколхозхэу Кагановичым ыцэкиэ шытым, „Политотдельцэм“ ыкйи „Красный партизаным“ амалэу ялэхэр икыоу зэрамыггэфедэхэрэм кыкыккэу жьонымрэ лэжыггэ хэлъхъанымрэ жьажжэу ащэкио, аужым агротехникэм иправилэхэри инэу ашаукьох. Районым иагротехническэ персоналы ащыклаггэхэр кыкыггэщыггэнхэм ыкйи ахэр плэлгэ ккэки шыпккэки дэггэзыжыггэнхэм иккэуки Гоф дилэрэп. Мы районым агротехникэр емыккыу шыпккэу зэрэцаукьорэм ВКП(б)-м ихэку комитеты ибюро джырэ благгэ тегушылаггэ ыкйи ащыклаггэхэр псынккэ шыпккэу дэггэзыжыггэнхэм епэсыггэ Гоф пкыггөхэр ыггэуууныггэх.

Ар районхэмэ ипартийнэ, советскэ, земельнэ органхэм ыкйи МТС-хэм яруководительхэм урокы зыфагыггэхуни, мы Иофым болшевицкэ гэггэныггэ икыу дызэрэхьан фае. Лэжыггэ хэлъхъаным агротехническэ правилэмэ атетэу зэшлохыггэным анэхэу зыналэ тезыггэтынхэ фаер, райзохэм яагроперсоналхэр ары.

Гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъаным изэшлохын социалистическэ мэккэу мэщ хозяйствэм илофышлэхэмкэ боевой экзамен инэу шыт. Ащ машиннэ-тракторнэ паркхэмрэ колхозхэм яцыф ыкйи былым клуачлэхэмрэ иккэуки шыггэфедэггэнхэм намал пстэури земыкыггэхэхуштэп. „1945-рэ илгэсым имэккэу-мэщ хозяйственнэ Иофшлэнхэмэ яплан ехылаггэхэу“ СССР-м и Совнаркомрэ ВКП(б)-м и Центральнэ Комитетрэ ашыггэ постановленим шаггэуууныггэу мероприятиехэмэ атетэу гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъаным зэшлохыггэным намалхэр районнэ партийнэ, советскэ ыкйи земельнэ органхэмэ, МТС-хэм ыкйи колхозхэм яруководительхэм зэрахьанхэ фае.

Гьэтхэ лэжыггэ хэлъхъаным гьэхьэггэшлүхэр шытшыггэхэу мэфэки мэфэшхоу, майм апэрэ мафэм тызэрэпэггөкйиным зэкиэ клуачлэу тилэр зэретхьылэн!

В Ц С П С-м

Всемирнэ Профсоюзнэ Комитетым унашгоу ышыггэм тетэу Административнэ Комитетым изаселение 1945-рэ илгэсым апрельм и 10-м кьалэу Вашингтоны шашыггэнэу аггэнэфаггэ. Советскэ

Профсоюзхэм ацлэкиэ Административнэ Комитетым изаселение джырэ благгэ Комитетым ичленэу—ВЦСПС-м и Секретарэу тов М. П. Тарасовыр ежыггэ, (ТАСС).

В. М. Молотовым бесэдэу г-н И. Шубашичы дырилаггэр

Апрельм и 6-м СССР-м илэкиб Кьэрал Иофхэмкэ Народнэ Комиссарэу В. М. Молотовым Югосла-

вием илэкиб Кьэрал Иофхэмкэ Министрэу г-н И. Шубашичы бесэдэу дырилаггэ.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЪЫТРЕ

Апрельм и 6-м иоперативнэ сводкэ шыш

Апрельм и 6-м кыккюцы я 2-рэ Белорусскэ фронтым идзэхэмэ Гданьскэ икыблэ-тыггэ кыккюккылаоккэ ыкйи итыггэ кыккюккылаоккэ немецкадзэ купэу кышаухьурэйггэхэм шышэу кьэнэ жыггэхэр зэрагыггэлодынмкэ заохэр шашыштыггэ ыкйи населеннэ пунктхэу Шперлингсдорф, Ландау, Хохцайт, Клайн ыкйи Гросс Шарфенберг, Квадендорф, Райхенберг, Гросс-Пленендорф, Ауссендайх, Вестлих Нойфер зыфаохэрэр аштаггэх. Апрельм и 5-м кыккюцы Гдынэ итемыр лэныккыуаоккэ пым идзэ купы шышэу кьэнэжыггэхэр зэрэагыггэлодынмкэ шашыггэ заохэмэ фронтым идзэмэ немецкэ солдатхэу, офицерхэу 3340-рэ пленэу кьашаубытыггэ ыкйи полевой топхэу 239-рэ кьашаштаггэх.

Бреслау районым тидзэхэмэ пым купэу кышаухьурэйггэр гьэу ккыдынмкэ заохэр шашыштыггэх ыкйи пригородхэу Клейн Мохоберн, Клейн Гадау, Козель, судостроительнэ заводыр ыкйи тыггэ кьохьаплэ лэныккыом шышэу аэродромыр аштаггэх, аэродромым самолет 29-рэ кышаштаггэ.

Карпат шьолгырым, кьалэу Ружомберокы итемыр-тыггэ кьохьэпалоки я 4-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ, Чехословаккэ дзэхэмэ яггусэу наступать ашызэ, населеннэ пункт 30-м ехэу шаштаггэ, ахэмэ населеннэ пункт инхэу Липовец, Радеховы, Бжусник, Ердутка, Зазрива, Жашкув, Комятна зыфаохэрэр ыкйи мэшлоку гьогу станциехэу Бистерец, Велична, Истебне, Грболтова зыфаохэрэри ашышых.

Братиславэ итемыр-тыггэ кыккюккылаоккэ ыкйи итемыр лэныккыуаоккэ я 2-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ наступление ашашызэ, населеннэ пункт 50-м ехэу ашаштаггэ, ахэмэ населеннэ пункт инхэу Поруба, Шутовец, Сучаны, Дежериче, Подолье, В.бове, Добра Вода, Яблоница, Шаштин, Куклов, Куты зыфаохэрэр ашышых ыкйи псыхьоу Морава зыфалорэм фронтымкэ километрэ 60 ишьобггэуаггэу псышхьэм кыщеггэжыггэхэу населеннэ пунктэу Куты зыфалорэм нэсэу щеклуггэх. Ащ даклоу фронтым идзэхэмэ, Дунае икыблэ лэныккыо лүшэу наступать шашызэ, населеннэ пунктхэу Дойч Альтенбург, Петрополлен, Вильденсмауэр, Шарндорф, Регельсбрунн, Албештал, Траутмансдорф, Хаслау, Элленд, Фишаменд-Маркт, Фишаменд Дорф зыфаохэрэр аштаггэх. Заохэу апрельм и 5-м кыккюцы ашыггэхэмэ фронтым идзэхэмэ пым исолдатхэу, офицерхэу 4.000-м ехэу пленэу кьашаубытыггэ ыкйи мы кыккэулыккэу трофейхэр кьаштаггэх: полевой топхэу—150, минометхэу—65, пулеметхэу—361, винтовкэхэу—4.000-м фэдиз, автомашинэхэу—578.

Венскэ лэныккыом я 3-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ населеннэ пунктхэу Швехат Альткеттенхоф, Ротнойзидль (Венэ икыблэлоки километри 2-у шыл), Хеннерсдорф зыфаохэрэр заохэзэ ашаштаггэх. Ащ даклоу озерэу Балатонэ икыблэ-тыггэ кьохьэпалоки фронтым идзэхэмэ, Болгарскэ армием идзэхэмэ яггусэхэу наступать ашызэ, Югославием итерриторие населеннэ пункт 50-м ехэу шаштаггэх ыкйи ахэмэ Доклежэвье, Одраницы, Бистрица, Хотиза, Кралевец, Белица, Пушине, Тотовец зыфаохэрэр ашышых. Заохэу апрельм и 5-м кыккюцы ашыггэхэмэ фронтым идзэхэмэ пым исолдатхэу, офицерхэу 9.000 пленэу кьашаубытыггэх ыкйи мы кыккэулыккэу трофейхэр, кьаштаггэх: самолетхэу—11, танкэхэу—24, бронетранспортерхэу—14, полевой топхэу—99, пулеметхэу—194, автомашинэхэу—340, паровозхэу—9, мэшлоку гьогу вагонхэу—245.

Фэшхьафрэ участкэхэу фронтым илэхэмэ разведчикхэр ащылгы-хьоштыггэх ыкйи пункт бэклаехэмэ чыплэ мэхьанэ зилэ заохэр ащыккюцтыггэх.

Апрельм и 5-м кыккюцы фронт пстэуми немецкэ танкэхэу, самоходнэ топхэу 40 ашаккыутаггэ. ыкйи ашагыггэлодыггэ. Ошьогу заохэм ыкйи зенитнэ артиллерием имашлохэмкэ пым исамолет 9-рэ кыраутэхыггэ.

Апрельм и 7-м иоперативнэ сводкэ шыш

Апрельм и 7-м кыккюцы Карпат шьолгырым, кьалэу Ружомберок итемыр-тыггэ кьохьэпалоки я 4-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ населеннэ пункт 30-м ехэу заоккэ шаштаггэх, ахэмэ Бренка, Малинка, Камешница, Уйсолы, Рэздоки, Станковани, Гомбаш зыфаохэрэр ашышых.

Братиславы итемыр-тыггэ кыккюккылаоккэ ыкйи итемырлоки я 2-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ наступление ашашызэ, кьалэу Нове-Место ыкйи фэшхьафрэ населеннэ пункт 50-м ехэу аштаггэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу Кшинна, Угровец, Калныца, Чахтице, Костолне, Брезова, Глбоки, Сеница, Чачов, Штепанов, Смолинске зыфаохэрэр ашышых. Мы районым я 24-рэ венгерскэ пехотнэ дивизием шышэу кьэнэжыггэхэмэ дивизием икомандирэу полковникэу Мужо ыкйи ащ иштаб зэрэпащэхэу вооруженнэ шыпккэхэу зэрэщытхэу тэ талэныккыо зыкыггэзаггэ.

Венэ ирайоны я 3-рэ Украинскэ фронтым идзэхэмэ наступление ашашызэ, кьалэхэу Медлинг, Прессбаум, Клостерной Бург зыфаохэрэр аштаггэх. Венэ итемыр-тыггэ кьохьэпалоки Дунае еклуггэх ыкйи кьалэу Венэ иужнэ часты урам заохэр ашашыггэх. А охьтэ дэдэм озерэу Балатон икыблэ-тыггэ кьохьэпалоки фронтым идзэхэр, Болгарскэ армием идзэхэмэ яггусэхэу заохэзэ, кьалэу ыкйи мэшлоку гьогу зэхэкиплэу Чаковец, кьалэу ыкйи мэшлоку гьогу станциеу Мурско-Средыште зыфаохэрэр аштаггэх. Апрельм и 6-м кыккюцы заоу ашыггэхэм фронтым идзэхэмэ пым исолдатхэу, офицерхэу 3.600-м ехэу пленэу кьашаубытыггэх ыкйи мы кыккэулыккэу трофейхэр кьаштаггэх: самолетхэу—11, танкэхэу—22, полевой топхэу—78, пулеметхэу—127.

Фэшхьафрэ участкэхэу фронтым илэхэмэ разведчикхэр ащылгы-хьоштыггэх ыкйи пункт бэклаехэмэ чыплэ мэхьанэ зилэ заохэр ащыккюцтыггэх.

Апрельм и 6-м кыккюцы фронт пстэуми немецкэ танкэхэу ыкйи самоходнэ топхэу 28-рэ ашаккыутаггэ ыкйи ашагыггэлодыггэ. Ошьогу заохэм ыкйи зенитнэ артиллерием имашлохэмкэ пым исамолет 14 кыраутэхыггэ.

ГЪЭТХЭ ЛЭЖЬЫГЪЭ ХЭЛЪХЪАНЭР ДЭГЪУ ШЪЫПКЪЭУ ЗЭРЭЗЭШЮТХЫН!

Туркменскә ССР-м щышәу Ашхабадскә районым иколхозәу „Коммунам“ коцыр пасәу хелъхъ.
 Апәклә щыгхәр—колхозым нагрономәу Н. И. Волковимрә Ашхабадскә АТС-м илректорәу орденносцәу Ф. Л. Капуевимрә лэжыгъэр зэрәхалъхъгъэм икачествә зәрауплэкүрәр ары
 С. Деминим ифотә (ТАСС-м ифотехроник).

Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным ябылым кӀуачӀэхэр шагъэфедэрәп

Шәуджән районым иколхоз бәкӀаемя былым кӀуачӀәу ялэхәр агъэфедэхәзә, гъэхъэгъә дэгъухәр ашӀыгъэх. ГушӀым пае, колхозәу „Красное знамя“ былым кӀуачӀәу илэхәмкӀә гектари 100-м ехъу ыжъуагъ.
 Ау жьоным, улъшъоуным, лэжыгъэ хэлъхъаным былым кӀуачӀәу ялэхәр хэзымыгъэлэжъэрә колхозхәр районым итӀх. Районым иколхоз пстәуми шы пхъәләши 120-м ехъу ащыжъон фаемя, ащыжъорәр 35—40 ныләп. Колхозхәу Шәуджәнним ыцӀәкӀә щытым, „А 1-рә Абдзахәм“, „Я 3-рә пяти-

леткәм“ зы пхъәләшә закъуи ащыжъорәп. ЗәкӀә губгъо ЮфшӀәнхәр зәшӀозыхынкӀә зыщыгугъыхәрәр тракторхәр арых.
 Мы колхозхәм яруководительхәм тракторхәм уащыгугъәу ущысы зэрәмыжъуштыр кызгурагъәюныш, амаләу ял пстәури агъэфедэхәзә, гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным псынӀәу зэрәзәшӀуахыщтым ыкӀи 1945-рә ильәсым лэжыгъэ бәгъуагъә къэхъыжыгъәннимкӀә СССР-м и Совнаркомрә ВКП(б)-м и ЦК-рә ашӀыгъә постановлениер зәрагъәцӀәкӀәным афәбәнәчхә фае.
Нинажев.

Тутын рассадхәр агъэхъазырыхәрәп

Шәуджән районым иколхоз нахъыбәр тутын шӀәнним илоф зәрамыгъәгушъонным фәбанәх. Колхозхәу „Политотдельцәм“, „Гигантым“ ыкӀи ащ анәмыкӀхәми тутын рассадхәр агъэхъазырыгъахәх.

Ау колхозхәу „Мамхыгъәм“ (председателыр тов. Къуижъ), Кагановичым ыцӀәкӀә щытым (председателыр тов. Коблы) тутын шӀәнним илоф агъәгушъо. Тутын чылацхәхәр зәрагъәгъотыгъәхәп, парникхәр агъэхъазырыгъәхәп.

Врачим ибесед

СЫПНОЙ ТИФЭР, АЩ ЗЫЗЭРЭЩЫУУХЪУМЭЩТЭР ЫКӀИ АЩ УЗЭРЕБЭНЫЩТЭР

Сыпной тифэр—зәпахырә узәу щыт. Сыпной тифэр зыпылхыщтәр цыфәу сыпной тифкӀә сымаджәр ары. Ар зэрәзәпахрәр цләр ары. Сыпной тифэр кызузырә цыфым цләу хәсәр, зыкызымызырә цыфым зыхахъәкӀә, ащ кыхәкӀәу ащи а узы дәдәр къеузынәу мэхъу. Сыда пӀомә, цләм лы цыфым хещы, ар цыф псаум зыхахъәрәм ецакъәшъ цыф сымаджәм кыхищыгъә лым щыщә хетӀупщыхъә е кышъом цләр зытриукахъырәм ащ ылъ итхыгъәхәмкӀә пкышъоным хахъә. Джащмә къахәкӀәу а цыф псауми сыпной тифыр къеузәу еублә.
 Цыфыр зәкӀә сымаджәу хъурәп. Узыр кызыпхыгъә уахътәрә ыкӀи хәпшыкӀәу сымаджәу зыхъурәмрә азыфагу мәфә 12—14 тешлә. А уахътәм кыклоцӀы организмәмкӀә микробхәр шәбагъош ыкӀи макроорганизмәрә (цыфымрә) микроорганизмәрә (микробхәмрә) зәбәнх.
 ЗыгорәкӀә цыфым иорганизмә фәмыщәчымә (организмәр кӀоцӀаджәу зыхъурәм), цыфыр сымаджә мэхъу. Сыпной тифыр инкубационнә периодым бужы цыфым ошәдәмшӀәу къеузы. Итемперату-

рә градус 39—40-м юкӀә. Ышъхъә узәу, къарыунчәу мэхъу. Я 4-рә е я 5-рә мафәхәм ыбгъашъо, ыныбашъо ыкӀи ылашъхъә хәпшыкӀәу кызылзырепхых. Я 10—12-рә мафәхәм температурәр нахъ кыбӀыхъәу еублә, нахъ зыкышӀәжы ыкӀи хъужъәу еублә. Узым ослохнәне кызыхәкӀәкӀә, сымаджәм ихъужыны нахъ охътабә ыукъудыеу кыхәкӀы.
 Сыпной тифэр узы хыльәу щыт. Ащ цыфым илофшӀәны инәу кыщегъәкӀә.
 Сыпной тифым сыдәу щытәу уебәнныщтә?
 Ащ узәрәбәнныщтәр кызырәкӀо дәдәу щыт. Ар кыыомыузыным пае, ищыкӀәгъә Юф пкыгъошәр дәбгъәцакӀәхәзә, апәрә чызоу, цләр гъәкӀодыгъәнним иамалхәр зәпхәнхә фәе. Ар кыыомыузыным пае, анәхә амалышӀоу щытәр, мәфи 10-м кыклоцӀы шыгъын члэгъчләлхәр зәбләпхъухәзә зә баным зыщыбгъәпкӀынәр ары. Щыгъын члэгъчләлхә цләр жъугъәу захахъокӀә ахәр дезенфикационнә камерым иплъхәнхә фае.
 ШыпкӀә, тә тыхәкукӀә колхоз ыкӀи совхоз пстәуми банырә дезкам-ррә ялэхәу щытәп. Ау зыхъу-

Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным изәшӀохынкӀә шыкӀагъәу тфәхъугъәхәр псынӀә шъыпкӀәу дәдгъэзыжынын фае

Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным псынӀәу ыкӀи дэгъу шыпкӀәу зэрәзәшӀуахыным хәкум ирайон ыкӀи колхоз пәрытхәр икӀоу фәбанәх. Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным изәшӀохынкӀә апәрә гъэхъагъәхәр зышӀыгъәмә Кошъаблә районыр ащыш. Мы ильәсым иапрелым и 5-м ехъуләу районым гъэтхә жьоныр процент 36-у ыгъәцӀәкӀагъ. Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным иплан иплаләм шӀомыкӀәу ыкӀи агротехническә правиләмә атәтәу гъәцӀәкӀәгъәнним районым иколхозхәмә мэхъанәшхо раты.
 Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъанымкӀә планәу иләр гъәцӀәкӀәгъәнним илофы зәкӀә амаләу илэхәр езыхы лагъәмә мы районым иколхозәу Крупскәм ыцӀәкӀә щытыр ащыш. Тракторхәмә афәшъхәфәу колхозым ибылым кӀуачӀәхәр гъэтхә жьоным ыкӀи лэжыгъэ хэлъхъаным бәу ащегъәфедәх. Колхозым жьонымкӀә планәу илэхәр процент 60-м нахъыбәу ыкӀи лэжыгъэ хэлъхъаным процент 50 фәдизәу ыгъәцӀәкӀагъәх.
 Жьоным бужы кырымыгъанәу лэжыгъэ хэлъхъаным зәшӀуихызә, Красногвардейскә районым щыщ колхозәу „Советский пахарым“ итубгъо ЮфшӀәнхәр зәшӀуехых. Колхозым иләлә кӀәкӀыкӀә ыкӀи агротехническә правиләмә атәтәу гъәтхәсәмә яхәлъхъан ыухыгъ.

Джащ фәдәу гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным изәшӀохынкӀә гъэхъәгъә дэгъухәр зышӀыгъәхәр тыхәкукӀә тиләх. Ау етлани, гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным изәшӀохынкӀә шыкӀәгъә инхәр зыфәхъугъә колхозхәр тиләх. Хәкум иколхозхәмә джыри икӀоу ябылым кӀуачӀәхәр гъэтхә губгъо ЮфшӀәнхәм ахагъәлажъәхәрәп. АщыкӀә анәхәу аужы кыинәхәрәмә МыекӀопә районым иколхозхәу „Красный огородникы“, „Красный октябрәр“ ыкӀи „Красный пахарәр“ ащыщых. Мы ильәсым мартым и 29-м ыкӀи ащыжырә мафәхәм мы колхозхәр ябылым кӀуачӀәхәмкӀә жъуагъәхәп ыкӀи лэжыгъэ хәлъхъагъәп.
 Шәуджән районым щыщ колхозәу „Залымхъаным“ Юф шызышӀәрә трактористхәу тт. Тхъагъанәмрә ыкӀи Кубәщәчымрә агротехническә правиләмә кызырәрагъәләгъорәм тетәу ятракторхәмкӀә чыгур ажъорәп. Мы трактористхәмә ажъогъә гектар 50-м сантиметри 8—10 нахъ икууагъәп.
 Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным шыкӀагъә имыләу зәшӀотхын фае. Ар тә непә фронтымрә ыкӀи хәгъәгумрә анәхә пшъәрылъ инәу кыитфаширәмә ащыш. Ащ пае гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным изәшӀохынкӀә шыкӀагъәу тфәхъугъәхәр псынӀә шъыпкӀәу зэрәдәдгъэзыжынын хәм тыфәбәнәи фае. **Жанә Къ.**

ШыкӀагъәу афәхъугъәхәр зәрәдәгъэзыжынын фәбанәх

НИКОЛАЕВГА, (телефонкӀә къатыгъ). Гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным иапәрә мафәхәм хәуқьоныгъәу ашӀыгъагъәхәр зәрәдәгъэзыжынын фәбанәхәзә Красногвардейскә районым иколхозхәм Юф ашӀә. Районым пстәумкӀи апрелым и 2-м ехъуләу жьоныр процент 20-м ехъоу ыкӀи лэжыгъэ хэлъхъаным проценти 6-м нәсәу ыгъәцӀәкӀагъ.
 Колхозәу «Советский пахарым» колосовой лэжыгъәхәм яхәлъхъаны иплан

проценти 100-у ыгъәцӀәкӀагъ. Парижскә коммунам ыцӀәкӀә щыт волхозымы гъэтхә лэжыгъэ хэлъхъаным иплан процент 15-у ыгъәцӀәкӀагъ.
 Ау щыт нахъ мышӀәми, жьоным ыкӀи лэжыгъэ хэлъхъаным икӀуәкӀә зезымыгъәушӀобгъугъә колхозхәр районым итӀх. Колхозәу Кагановичым ыцӀәкӀә щытым зы гектари джы кызынәемгъәм хилъхъагъәп. «Красный героим» лэжыгъә хэлъхъаным иплан 1 процент нахъәу ыгъәцӀәкӀагъәп.

кӀә, мы Юфым ищыкӀәгъәшӀт пстәури унәм шыбгъәцӀәкӀән пләкӀышӀт. ЗыбгъәпкӀын, шыгъынхәр къәбгъәжъон ыкӀи уты атеудзән фае. Дезкамерым фәдә къабзәуи, урыс хъакур бгъәфедән пләкӀышӀт.
 Нахъыпә рапшӀәу хъакур бгъәпльышӀт, ащ яжъәр кыпхын, етләнә трубәр ебгъәтыжышӀт. ШәкӀ кызырәрыком, цым ыкӀи шъом ахәшӀмкӀыгъәхәр шъхәф-шъхәфәу зәтепфынхә фае. Щыгъынхәр хъакум имыстахынхәм пае нахъыпә рапшӀәу ащ мәшӀоажъәу итәр уупләкӀуи фае. Ар зәрәуупләкӀушӀтәр—бзыуцыфими е тхылышӀәми хъакум иплъхәшӀт, ар кысты хъумә, тләкӀурә уежән фае. Етләнә ар кымыстыжы хъумә, шыгъынхәмрә члэгъчләлхәмрә хъәдән цынәкӀоцӀыпшӀахынхә иплъхәшӀтых ыкӀи ахәр сыхәт ныкӀо хъакум ибгъәлъышӀтых. Ащ акӀыу къәхъуахыгъән фае. Хъакум ычӀә уарзәми е чый шӀахыгъәми иплъхәшӀтых, ахәр гъурыжыым теплъхәшӀт.
 Сыхәт ныкӀо зытешӀәрәм, шыгъынхәр кыпхынхәшъ, уупләкӀушӀтых. Цлә къахәнәгъәу хъумә, икӀәрыкӀәу хъакум иплъхәжынын хәшъ, сыхәт ныкӀо ибгъәлъышӀтых. Апәрә илъхәагъум бужы сыхәти 3—4 зытешӀәкӀә цым хәшӀыкӀыгъә шыгъынхәр иплъхәанышъ зы сыхәтә ибгъәлъышӀтых. Ахәри хъәдән цынәкӀә ащахых. Шъом

хәшӀыкӀыгъә шыгъынхәр хъакур загъәплъырәм бужы сыхәти 5—6 зытешӀәкӀә ралъхъәх. Ахәр хъакум ралъхъанхәм ыпәкӀә жы ахагъәу, агъәчәпхы. Ахәр хъәдәны цынәкӀә пшӀахыхә хъушӀтәп.
 Шъхәацым цләр хәгъәкӀодыкӀыгъәнним пае псыфабәмрә керосинәмрә зәфәдитӀоу зәхәпкӀәнхәшъ, шъхәацәр бгъәуцынышӀт. Етләнә шъхәр зәкӀәупхәннышъ сыхәт ныкӀо тебгъәшӀәшӀт. Ащ уужым псыфабәрә сабынрәкӀә дэгъоу ифыкӀәжышӀт. КӀәләцыкӀуи шыхъац теуупхыкӀыпәмә нахъышӀу.
 Сыпной тифыр фәшъхәфрә цыфым нәмысыным пае, ар кызузыгъәр иләлә кӀәкӀ шъыпкӀәкӀә болъныцәм члэгъәгъошъхәгъән фае. Ащ шыгъынәу шыгъыхәри, игъусагъәхәми ащыгъәри псынӀә шъыпкӀәу дезкамерым ептынхә фае.
 Сыпной тифым ебәнныгъәннимкӀә, медицинскә ЮфшӀәхәм ямызакъоу, зәкӀә населениери тәпыләгъу хъун фае. А пшъәрылъәр гъәцӀәкӀагъәу зыхъушӀтәр, санитарнә-противоэпидемическә ЮфшӀәнхәмә язәшӀохыны зәкӀә населениер ыкӀи апәрә чызоу, общественнә активәр жъугъәу зәлъхәлажъәхәмә ары.
Врачәу В. Нечеса.

Ответ. редакторәр Н. ШОВГЕНОВА.